

ROMALI KADIN ŞAİR SULPICIA VE ELEGİALARININ TOPLUMSAL İÇERİĞİ*

Bedia DEMİRİŞ*

Eski Romalılarda ataerkil bir yapıya sahip olan ailenin bütün bireylerinin *pater familias*'ın yani ailenin en yaşlı erkek bireyinin yetkesi altında olduğu ve katı davranış kurallarına göre yönetildiği bilinen bir gerçektir. *Pater familias* olan kişi eşlerini ve çocuklarını köle olarak satabilir hatta ölüme bile mahkum edebilirdi. Bu kişi öldüğü zaman, ailenin ergin erkek bireyleri özgürlüklerine kavuşurlar, evlenince de kuracakları kendi ailelerinin başkanı olurlardı. Ailenin kadın bireyleri ise, aynı şansa sahip değillerdi: Bir Romalı kadın ister hiç evlenmemiş, ister evlenmiş, isterse dul olsun bir koruyucunun gözetimi altında olmak zorundaydı. Ancak, ataerkil aile yapısının kadın bireylere yönelik katı kuralları zaman içinde, kadından yana olmak üzere iyileştirilmiştir. Kadının durumunu ve aile kurumunu iyileştirme girişimleri İ.Ö. 450 yılında başlamıştır eski Roma'da. Bir iyileştirme etkinliği olarak, Roma'da kadınlara eğitimlerini evde sürdürme olanağı İ.Ö. 2. yüzyıldan başlayarak verilmiştir. Şair Ovidius'tan öğrendiğimize göre⁽¹⁾ Eski Roma'da iyi eğitim görmüş, edebiyatla ilgilenen kadınların sayısı çok azdı. Elegialarından söz edeceğimiz şair Sulpicia bu az sayıdaki Romalı kadınlardan biriydi. İmparator Augustus döneminde yaşamış olan Sulpicia, babasıyla aynı adı taşıyan ve Cicero'nun zamanında yaşamış hukukçu Servius Sulpicius'un torunuydu; aynı zamanda anne tarafından da Marcus Valerius Messalla Corvinus'un yeğeni oluyordu⁽²⁾. Ro-

* Yar. Doç. Dr. İstanbul Üniversitesi.

(1) Ovid. *ars amatoria* II, 281.

(2) Bu konuyla ilgili olarak M. Haupt'un savı için bkz. M.S. Santirocco, "Sulpicia Reconsidered" *Classical Journal* (74) 1979, s. 229.

ma'nın önemli kişiliklerinden birisi olan Messalla kendisini ilkin İ.Ö. 43-42 yıllarında Philippi savaşında göstermiş, İ.Ö. 31 yılında Octavianus ile birlikte konsül olarak Actium savaşında yer almış, Octavianus'un sonradan kurduğu *principatus* yönetim biçiminde çeşitli resmi görevlerde bulunmuştu. Kendisi de yazılar yazmış olan Messalla yeğeni Sulpicia ile birlikte zamanın diğer elegia şairlerinden Tibullus'un ve Ovidius'un da üyesi oldukları edebi çevrenin koruyuculuğunu üstlenmişti.

Eski Roma toplumunda, iyi eğitim görmüş kadınlar kendi zamanlarının edebiyat çevrelerine kolaylıkla kabul edilebiliyorlardı⁽³⁾. Bununla birlikte, Sulpicia'nın varlığından, hem çağdaşı olan şair ve yazarların, hem de kendisinden sonra gelen şair ve yazarların hiç söz etmemiş olmaları ilginçtir. Sulpicia'nın yaşamı ile ilgili olarak, sınırlı sayıdaki bilgileri kendisinin elegia biçiminde yazmış olduğu altı şiirden öğrenmekteyiz. Sulpicia'nın, sevgilisine duyduğu aşkı coşkuyla, ateşli bir biçimde, açık sözlülükle dile getirdiği elegia'ları toplumsal adetlere bağlılıktan ve yapmacılıktan uzak olarak, bir *docta puella*'nın yani iyi eğitim görmüş bir genç kızın ağzından yazılmış olmaları ve soylu sınıftan okumuş bir kadının Augustus döneminde toplum içindeki konumunu belgeler nitelikte olmaları bakımından önemlidirler⁽⁴⁾.

Roma'nın eski büyüklüğünü yeniden kazanması için çok yönlü bir iyileştirme programı uygulayan Augustus toplumun sosyal problemlerine eğilerek ilkin, cinsel bakımdan özellikle soylu tabakadan kişiler arasında ortaya çıkan ahlaksal bozulmayı ortadan kaldırmak için yasalar koymuştu: İ.Ö. 18 yılında çıkardığı *leges Iuliae de adulteriis et de maritandis ordinibus* ile yani zina ile ve evliliğin düzenlenmesiyle ilgili yasalarla kadınlara özgü cinselliğe devletin yararına olmak üzere özel bir ilgi göstererek üst sınıftan kişiler arasındaki evlenmeleri ve zina konusunu ele alıyordu. Bu konuda çıkarılan yasalara göre, evlilik dışındaki cinsel birleşme devlete karşı işlenmiş bir suç sayılmaya başlandı ve bu suçun cezası da çok ağırdı⁽⁵⁾. Bazı araştırmacıların ileri sürdüğüne göre zamanın şair ve yazarlarından Livius, Vergilius ve Horatius Augustus'un ideolojisinin destekleyicisi olarak görülürken, elegia şairleri Tibullus, Propertius ve Ovidius onun ide-

(3) M. J. Cary ve T. J. Haarhoff, *Life and Thought in the Greek and Roman World*, Londra, 1968, s. 146.

(4) Jacques Heurgon, "Sulpicia I" *Oxford Classical Dictionary* (1972), s. 1023; Michael von Albrecht, *Geschichte der römischen Literatur* Cilt I, Bern 1992, s.607.

(5) A. H. M. Jones, *Augustus*, New York, 1970, s. 131.

olojisini eleştiren şairler olarak ortaya çıkarlar. Şiirlerinde kadın erkek ilişkisini işleyen Sulpicia'nın bakış açısına ise, belki de kadın olduğu için, değer verilmemiştir⁽⁶⁾.

Zamanımızdan yaklaşık otuz yıl öncesine kadar yapılan araştırmalarda Sulpicia parlak bir sanatçı olarak görülmüyordu, şiirlerinin de sadece yazarının bir kadın olması sebebiyle ilgi çekici olduğu söyleniyordu. Son on beş-yirmi yıl içinde yapılan araştırmalar ışığında onun başarısı yeniden keşfedilmeye ve değerlendirilmeye çalışılmıştır: Mathew Santirocco Sulpicia'nın yazınsal kendini deliğini vurgulamıştır; Stephen Hinds onun şiirlerinde, erkek şairlere bir meydan okumanın varlığını sezmiştir; Nicholas Lowe cümle örgüsüne ilişkin ayırdedici ifade biçimi için Sulpicia'nın düşünsel ve duygusal dayanaklarını araştırmıştır⁽⁷⁾. Günümüzde ise kadın eleştirmenler Sulpicia'nın şiirlerine feminist bakış açısıyla yaklaşmaktadır: Bu gruba giren eleştirmenlerden Alison Keith Sulpicia'nın kadına özgü erotizmi kutlayan yürekli bir söylemi benimsediğini savunmaktadır⁽⁸⁾: Vergilius'un *Aeneis* destanında yer alan ve Romalıların milli kahramanı Aeneas ile Kartaca kraliçesi Dido arasında geçen ve dramla sonuçlanan bir aşk ilişkisini anlatan bölümün olayın kadın kahramanı Dido'nun ağzından anlatılması sebebiyle, Sulpicia'nın elegia'ları için, zamanın diğer elegia şairlerinden - ki bunların hepsi karşı cinstendir - daha önemli bir model oluşturduğunu ileri süren Keith Vergilius'un Dido'nun aşkını anlattığı bölüm ile Sulpicia'nın dizeleri arasında paralellikler kurarak Sulpicia'nın elegia dizelerinin, Roma toplumunda ve yazınında kadına özgü cinselliğin ahlaki ve yasal olarak kabul edilen sınırları ihlal etme rolüne karşı keskin bir duyarlılığı açığa vurduğunu ileri sürmektedir⁽⁹⁾.

Sulpicia'nın şiirleri *Corpus Tibullianum*'un içinde yer alır. Elegia şairi Tibullus'un şiirlerinin toplandığı *Corpus Tibullianum*'un üçüncü kitabı antoloji özelliği taşır. Messalla derlemesi olarak da bilinen bu kitabın en iyi elyazmaları Milano'da bulunan, 14. yüzyıla ait *Codex Ambrosianus* (A)

(6) Alison Keith, "Tandem venit amor: A Roman Woman Speaks of Love", *Roman Sexualities* (haz. J. P. Hallett ve Marilyn B. Skinner) Princeton, 1997, s. 295.

(7) William W. Batstone, "Sulpicia and the Speech of Men", Cambridge University 24 May 2000, s.1, (çevrimiçi) sulpicia.htm, 8.8.2000.

(8) William W. Batstone, "Sulpicia and the Speech of Men", Cambridge University 24 May 2000, s. 2, (çevrimiçi) sulpicia.htm, 8.8.2000.

(9) Alison Keith, "Tandem venit amor: A Roman Woman Speaks of Love", *Roman Sexualities* (haz. J. P. Hallett ve Marilyn B. Skinner) Princeton, 1997, s. 295-296 ve 307.

ve 15. yüzyıla ait *Codex Vaticanus* (V) tur. Kitaptaki şiirlerden bazılarının şairi kesin olarak bilinmemekle birlikte 13-18. şiirlerin şairinin Sulpicia olduğu bugün artık kabul edilmektedir. Toplam yirmi şiir içeren bu üçüncü kitap Rönesans bilim adamları tarafından iki kitaba ayrılmıştır: Üçüncü kitabın 7-20. şiirleri dördüncü bir kitap oluşturmak üzere üçüncü kitap-tan ayrılmıştır⁽¹⁰⁾.

Sulpicia tarafından yazıldığı kabul edilen şiirlerden ilki (III,13=IV,7) beş dize çiftinden oluşmaktadır ve onun şiirleri içinde en uzun olanıdır. Şiirin odak noktasını *fama* kelimesi oluşturur. Bu kelimeyle başlayan şiir yine aynı kelimeyle son bulur. *Fama* kelimesinin ikinci dizede gramer bakımından cümle içindeki işlevi konusunda ayrı görüşler vardır. Bu çalışmada Némethy'nin görüşü, yani *fama* kelimesinin bu dizede seslenme durumunda (*vocativus casus*) olduğu kabul edilerek yorum yapılmıştır. Mitolojide "halkın sesi"nin kişileştirilmiş şekli olarak geçen *fama* Vergilius'un betimlemesine göre önceleri çok küçük ve ürkektir, bir süre sonra dev gibi büyür; Yer Tanrı tarafından dünyaya getirilmiş olan bu yaratık tüyleri arasında bulunan sayılamayacak kadar çok gözü ile çevreyi gözetler, yine sayılamayacak kadar çok ağızında ıslık çalan dilleri kaynaşır; çok büyük bir hızla uçarak yer değiştirir⁽¹¹⁾. *Fama*'yı silik bir figür olarak betimleyen Ovidius⁽¹²⁾ onun, evrenin ortasında Yer'in, Gök'ün ve Deniz'in sınırında sayılamayacak kadar çok kapısı ve gözetleme deliği bulunan, gürültü partı ile kaynayan tunçtan bir sarayda oturduğunu söyler: Her zaman açık olan bu saray kendisine ulaşan sözleri daha yüksek ve daha yaygın perdeden geri gönderir. Sarayında Safılık, Yanılgı, Yapmacık, Sevinç, Korku, İsyan, Dedikodu ile birlikte yaşayan *Fama* buradan bütün dünyayı denetler. Sulpicia bu allegorik ögeyi kullanarak Söylenti Tanrıçası *Fama*'ya bir seslenme ile başlar şiirine.

İlerleyen dizelerde aşkının nasıl başladığını anlatır: *Camena*'lar tarafından ikna edilen *Cytherea* koymuştur onun sinesine bu aşkı. *Cytherea* Kıbrıs Adası'nda yani *Cythera*'da doğduğu kabul edilen Tanrıça *Venus*'tur. *Camena*'lar ise Grek mitolojisinde yer alan esin perileri, şairlerin yol göstericisi *Musa*'larla bir tutulan su kaynağı perileridir. Bu ismi, şarkı ya da

⁽¹⁰⁾ Michael von Albrecht, *Geschichte der Römischen Literatur* Cilt I, Bern 1992, s.607.

⁽¹¹⁾ Vergil. *Aeneid* IV,173-191.

⁽¹²⁾ Ovid. *Metamorphoses*, XII, 39-63.

şiiir anlamına gelen *carmen* kelimesine yakınlığı sebebiyle ilk kez kullanan Livius Andronicus'tur. Homeros'un *Odysseia* destanından Latince'ye yaptığı *Odusia* çevirisinin ilk dizesinde Musalar yerine Camenaları kullanmıştır.

Venus'un sözünü tutmasıyla sonunda gerçekleşen bu aşkı açıklamak-tansa, gizlemek utanç verecektir Sulpicia'ya. Burada toplumun değer yar-gılarına açıkça bir karşı çıkış görülmektedir. Ayıp, haya, utanç, ar anlamlarına geldiği gibi, iffet anlamına da gelen ve Roma toplumunda genellikle kadınlar için kullanılan bir kelime olan *pudor* kelimesi, ilk anlamı çıp-laklaştırmış olmak, soymuş olmak, açmış olmak olan *nudasse* ile ve ört-müş olmak, gizlemiş olmak anlamlarına gelen *texisse* ile birlikte kullanılmış, açmaktan, açığa vurmaktan çok örtmenin, gizlemenin utanç verici oldu-ğu açıkça ifade edilmiştir⁽¹³⁾. İmparator Augustus'un çıkardığı Iulia ya-salarıyla evlilik dışında gerçekleşecek her türlü cinsel ilişkinin devlete kar-şı işlenmiş bir suç sayıldığı ve cezasının çok ağır olduğu bir toplumda Ro-malı soylu bir kadının *pudor*, *texisse*, *nudasse* gibi anlam bakımından cin-sellikle bağlantılı kelimeler kullanarak şiir yazması, onun, düşüncesini öz-gürce söylemedeki yürekliliğini gösterir⁽¹⁴⁾. Onun gösterdiği bu yüreklili-ğin sebebi kendisinin sahip olduğu *docta puella* unvanı, seçkin bir aileden geliyor olması ve devletin resmi görev basamaklarında önemli görevler almış bir yakınının korumasında olmasıdır, diyebiliriz.

Duyduğu sevinci ve mutluluğu dile getiren Sulpicia bu sevinci, böyle bir sevinci olmayanlarla paylaşmak istemektedir. Şiirde geçen *signatis ta-bellis* (mühürlü tabletler) ifadesiyle söylenmek istenen sevgiliye yazılacak mektuplardır. Eski Roma'da insanlar mühürlü tabletleri mektuplaşmak için kullanırlardı: Balmumundan hazırlanan ikili tabletler ulaşacağı kişi ta-rafından açılmak üzere mühürlenirdi. Tabii ki mektubun yazıldığı kişinin eline geçmeden önce başkaları tarafından açılıp okunma olasılığı da vardı. Buradan şairin sevgilisine olan aşkını anlatmak için ona mektup yazmaya-cağını anlıyoruz. Bunun yerine şair, üçüncü şiirden başlayarak sevgilisine herkesin okuyabileceği elegia dizeleriyle seslenecektir.

Son dize çiftinde *fama* yine karşımıza çıkmaktadır: Söylentilere fırsat vermemek için, sevgilisi ile olan ilişkisini gizlememek, açıkça söylemek

(13) Alison Keith, "Tandem venit amor: A Roman Woman Speaks of Love", *Roman Sexualities* (haz. J. P. Hallett ve Marilyn B. Skinner) Princeton, 1997, s. 300-301.

(14) Alison Keith, a.g.e, s. 301.

tarafıdır. Günah işlemenin de insana bazen haz verebileceğini söyleyen Sulpicia, davranışının toplum tarafından kabul görececek bir davranış olmadığını bilmekle birlikte, toplumun değer yargılarını umursamaz bir tutum içinde görünmektedir: Şiirin son dizesinde ise bu ilişki için onay beklemektedir toplumdandır.

İkinci ve üçüncü şiirler konu bakımından bir bütünlük oluşturmakta olup, Sulpicia'nın doğum günü ile ilgilidir. Dört dize çiftinden kurulmuş olan ikinci şiirde (III,14=IV,8) şair, koruyucusu Messalla'ya seslenmektedir. Konu Sulpicia'nın kutlanacak olan doğum günüdür. Sulpicia koruyucusu Messalla'nın isteği üzerine doğum gününü kentten ve sevgilisinden uzakta, taşrada bir yer olan Arretium'da (bugünkü adıyla İtalya'nın Arezzo kenti) kutlayacaktır. Doğum gününü sevgilisinden uzakta, taşrada kutlamak zorunda bırakılması Sulpicia'yı kahretmektedir. Koruyucusunun yetkesine baş kaldıracı bir davranış örneği sergileyen Sulpicia, ruhuna ve düşüncelerine Messalla'nın hükmedemeyeceğini söyler. Seven şairin sevgilisinden ayrı düşmesi motifi elegia şiirlerinde işlenen bir motiftir, ancak bu ayrılığın sebebinin Sulpicia'nın şiirinde olduğu gibi, üçüncü bir kişinin buyruğuyla gerçekleşmesi çağdaşı olan karşı cinsten elegia şairlerinde rastlanmayan bir durumdur. Bu şiirde Sulpicia bir kadın şair olarak Romalı bir kadının ister evli, ister evlenmemiş, isterse dul olsun, bir koruyucusunun kontrolü altında bulunma zorunluluğunun sıkıntısını dile getirmektedir.

Sulpicia'nın sevgilisinin isminin Cerinthus olduğunu şiirin ikinci dizisinden öğreniyoruz. Grekçe kökenli bir kelime olan *cerinthus* kelimesi işlenmemiş bal, reçine gibi anlamlara gelmektedir. Cerinthus'un kimliği kesin olarak belirli değildir. Bu isim, sevgilisinin gerçek ismini gizlemek için şair tarafından kullanılmış bir takma isim olabilir, ancak söz konusu kişinin soylu sınıftan genç bir centilmen olduğu söylenebilir⁽¹⁵⁾. Richard Bentley Latin şairlerinin, şiirlerinde gerçek isimleri yerine, hecelerin uzunluğuna dayalı, ölçü bakımından eş değerleri olan takma isimleri kullandıklarını kanıtlamıştır⁽¹⁶⁾. Sulpicia da bu geleneği sürdürerek Cerinthus'u takma bir isim olarak kullanmış olabilir.

(15) Schanz-Hosius, *Geschichte der Römischen Literatur* Cilt VIII, Kısım 2, Münih 1959⁴, s. 189-190.

(16) H. Mac L. Currie, "The Poems of Sulpicia", *Aufstieg und Niedergang der Römischen Welt* II,30,3, s. 1754.

İki çift dizeden oluşan üçüncü şiirde (III,15=IV,9) Sulpicia sevgilisine ilk kez seslenmektedir. Doğum gününde Roma'da kalması için izin verilmiştir kendisine. Ricası koruyucusu Messalla tarafından kabul görmüştür. Şair bu sevinçli haberi sevgilisine bildirmektedir.

Üç çift dizeden oluşan dördüncü şiir (III,16=IV,10) şairin yine sevgilisine seslendiği bir şiirdir, ancak burada iki sevgili arasındaki ilişkinin bozulduğuna tanık olmaktayız. Sulpicia sevgilisinin bir fahişeye olan ilişkisini haber almıştır. Smith'in düşüncesine göre bu şiir Sulpicia'nın şiirleri içinde kadınsal özellikleri en çok taşıyan şiirdir: Acı ve dokunaklı bir alayla dizelerini sıralamaya başlayan şair gururlu ve umursamaz bir tutum sergiler⁽¹⁷⁾. Şiirin üçüncü dizesinde yer alan *toga* kelimesi vatandaşlık hakkına sahip Romalı erkeklerin giydiği elbiseye verilen isimdir. Hinds şairin burada metonomiye (düz değışmeceye) başvurarak Cerinthus'un resmi işleri sevgilisine tercih ettiğini, Romalı vatandaş giyisisi olan *toga*'yı tercih edişiyile anlattığını söylemektedir⁽¹⁸⁾. Aslında *quasillum*'a yani yünlü elbiseye sarınmış fahişe, Cerinthus'un şair sevgilisine yeğlediği fahişe, Sulpicia'nın şiirinde resmi görevlerin ta kendisi olmaktadır. Eski Roma'da fahişelerin giydiği yünlü bir elbise türüne de *toga* denmekteydi. Şair burada resmi görevleri sevgilisini kendisinden ayıran bir fahişeye benzetirken, *toga* kelimesinin bu iki ayrı anlamından yararlanmıştı. Bu şiirde Sulpicia babasının kimliğini vermektedir: Servius Sulpicius. Kendisinden Servius'un kızı olarak söz ederken Sulpicia'nın, ailesiyle ilgili övgüye yer verdiği sezilmektedir. Şiirin son iki dizesinde çevresinin kaygısını anlatmaktadır: Kendisinin şerefsiz bir iş yapmasından başkaları kaygı duymaktadır. Burada söz konusu olan şerefsiz davranış Sulpicia'nın sevgilisiyle evlilik dışı ilişkisi olabilir. Bu noktada, şiirde açıklandığı kadarıyla Cerinthus'un *toga* ile belirlenen toplum içindeki konumunu, bu konumu sevgilisi Sulpicia'ya yeğleyişini, çevrenin Sulpicia'nın şerefsiz bir davranışından duydukları kaygıyı birlikte düşünecek olursak, kanımca şöyle bir sonuca ulaşılabilir: Sulpicia Augustus'un çıkardığı Iulia yasaları sebebiyle uğradığı mağduriyeti dile getirmektedir: Seçkin tabakadan kişilerin evlilik dışı ilişkilerini yasaklayan bu yasa sebebiyle Cerinthus Sulpicia'yı ihmal

(17) William W. Batstone, "Sulpicia and the Speech of Men", Cambridge University 24 May 2000, s. 10, (çevrimiçi) sulpicia.htm, 8.8.2000.

(18) Alison Keith, "Tandem venit amor: A Roman Woman Speaks of Love", *Roman Sexualities* (haz. J. P. Hallett ve Marilyn B. Skinner) Princeton, 1997, s. 305.

etmiştir. Böylece bu şiirde de kadın şairin, yönetimin koyduğu kurallara kadınca karşı çıkışı görülmektedir, diyebiliriz.

Üç çift dizeden oluşan beşinci şiirde (III,17=IV,11) şair sözlerine soru cümlesiyle başlamaktadır. Sevgilisinin kendisini gerçekten sevip sevmediğini soruşturmaktadır. İkinci dizeden anlaşıldığına göre Sulpicia hastadır. Yakalandığı hastalık ateşli bir hastalıktır. Ateş onun zayıf bedenini alt-üst etmektedir. Şiirde söz konusu olan hastalık aşk hastalığıdır; şairin bedenini alt-üst eden ateş de aşk ateşidir. Şair, aşkı ateşli bir hastalığa benzetmektedir; bu eğretileme elegia şiirlerinde genellikle kullanılan bir eğretilemedir. Başına gelen kötü şeyler karşısında sevgilisinin duyarsız kalışı Sulpicia'nın hastalığı yenme isteğini yok etmektedir.

Altıncı ve son şiir (III,18=IV,12) yine üç çift dizeden oluşmaktadır. Şair sevgilisine seslenmektedir: Sulpicia ne kadar büyük bir aşk ateşiyle yandığını Cerinthus'a belli etmemek için, bir önceki gece sevgilisinin yanına gitmemiştir. Ama sonra bu davranışından pişmanlık duymuştur. Bu son şiir şairin pişmanlığını dile getirmektedir. Şair bütün gençliği boyunca bu derece büyük bir pişmanlık duyacak başka hiçbir davranışta bulunmadığını söyleyerek pişmanlığında inandırıcı olmayı istemektedir.

Sonuç olarak, Cerinthus takma adıyla seslendiği sevgilisi için yazdığı, toplam 40 dizeden oluşan elegialarıyla Sulpicia karşımıza, içinde yaşadığı toplumun yasak ve kurallarını tanımayan, onlara kadın kimliğiyle başkaldırabilen yürekli bir şair olarak çıkmaktadır. Onun şiirleri dar bir çerçeve içinde bile olsa, zamanın Roma toplumunda soylu ve iyi eğitim görmüş bir kadının konumunu yansıtmaktadır. Bununla birlikte onun şiirlerini yalnızca sosyal içerikli belgeler olarak değerlendirmek haksızlık olur. Elegia'larının kurgusu için kendinden önceki ve çağdaşı olan karşı cinsten şairlerden yararlanmış olmakla birlikte, Sulpicia kendine özgü coşkusu, sevgisini, sevincini, erotizmini, başkaldırısını, gururunu, pişmanlıklarını yalın ama etkili bir biçimde aktarmıştır dizelerine.

Şair Sulpicia'nın Elegia'ları:
Corpus Tibullianum III, 13-18
(=IV, 7-12)

III,13 (=IV,7)

Sonunda aşk gerçekleşti, öyle bir aşk ki saklamış olmak daha çok utanç verir bana, başkasına açıklamaktan, ey Fama.

Esin perilerimin kandırdığı Kıbrıslı Tanrıça getirdi ve koydu sine-me bunu.

Yerine getirdi verdiği sözleri Venus: Öyleyse benim sevincimden söz etsin, eğer kendi sevincinden yoksun olduğu söylenecek biri varsa.

İstemem ben mühürlü tabletlere bir şey emanet etmeyi, beni sevgilimden önce okumasın diye kimse.

Günah işlemiş olmak da haz verir insana,

söylentiye maske takmaksa usandırır: Öyleyse birbirimize layık olduğumuz söylensin.

III,14 (=IV,8)

Kasvetli doğum günü yaklaşıyor, can sıkıcı taşrada hazin bir biçimde, Cerinthus'suz kutlanması gerekecek.

Kentten daha hoş ne vardır? Çiftlik evi ve Arretium düzlüğündeki

donmuş ırmak mı uygun düşer bir genç kıza?

Artık rahatlayasın, benim pek kurnutulu Messalla'm: Çoğu kez zamansızdır yolculuklar.

Giderken burada bırakıyorum ruhumu ve düşüncelerimi, özgür iradeli olmama her ne kadar yetke izin vermese bile.

III,15 (=IV,9)

Biliyor musun? Uzaklaştırıldı can sıkıcı yolculuk sevgilinin düşüncesinden. Doğum gününde artık Roma'da kalabilir.

Bu kez hiç beklemediğin bir anda doğan bu günü doğum günü olarak kutlayalım hepimiz.

III,13 (=IV,7)

Tandem venit amor, qualem texisse pudori / quam nudasse alicui sit mihi, Fama, magis.

exorata meis illum Cytherea Camenis / attulit in nostrum deposuitque sinum.

exoluit promissa Venus: mea gaudia narret, / dicitur si quis non habuisse sua.

non ego signatis quicquam mandare tabellis, / me legat ut nemo quam meus ante, velim,

sed peccasse iuvat, vultus componere famae / taedet: cum digno digna fuisse ferar.

III,14 (=IV,8)

Invisus natalis adest, qui rure mo-
lesto / et sine Cerintho tristis
agendus erit.

dulcius urbe quid est? an villa sit
apta puellae / atque Arretino frigi-
dus amnis agro?

iam, nimium Messalla mei studi-
ose, quiescas: / non tempestivae
saepe, propinque, viae.

hic animum sensusque meos ab-
ducta relinquo, / arbitrio quam vis
non sinit esse meo.

III,15 (=IV,9)

Scis iter ex animo sublatum triste
puellae? / natali Romae iam licet
esse suo.

omnibus ille dies nobis natalis
agatur, / qui nec opinanti nunc ti-
bi forte venit.

III,16 (=IV,10)

Ne hoş bir şey, gayet sakin benim
adıma senin karar veriyor olman,
hiç yoktan hayli budala bir kadın
durumuna düşmeyeyim diye.

Toga, quasillum'a sarınmış bir fa-
hişe senin için herhalde daha
önemli olmalı Servius'un kızı
Sulpicia'dan:

Benim yerime endişe duyuyorlar,
şerefsiz bir yatağa boyun eğebile-
ceğim

düşüncesi kendileri için çok bü-
yük keder sebebi olanlar.

III,17 (=IV,11)

Sevgiline karşı, içten gelen bir
sevgin var mı, Cerinthus? Çünkü
bu günlerde alt-üst ediyor ateş za-
yıp bedenimi.

Ah ben başka hiç bir şekilde arzu-
lamamışımdır, bu berbat hastalığı
yenmeyi, senin de bunu istediğini
sanmasam.

Ama bana ne yararı var ki hastalı-
ğı yenmenin? Eğer sen duyarsız
kalbinle dayanabiliyorsan başıma
gelen kötü şeylere.

III,18 (=IV,12)

Senin için sevgilim, birkaç gün
öncesinde yanıp tutuştuğum ka-
dar ateşli aşk arzusuyla yanmaya-
yım,

eğer akılsız ben aşk ateşimi gizle-
meyi istemekle, dün gece seni

yalnız bırakmaktan daha çok piş-
man olduğumu itiraf edeceğim bir
şey yapmışsam bütün gençliğim
boyunca.

Latince'den Çeviren: Bedia De-
miriç

III,16 (=IV,10)

Gratum est, securus multum quod
iam tibi de me / permittis, subito

ne male inepta cadam.
sit tibi cura togae potior pressum-
que quasillo / scortum quam Ser-
vi filia Sulpicia:

solliciti sunt pro nobis, quibus illa
doloris ne cedam ignoto maxima
causa toro.

III,17 (=IV,11)

Estne tibi, Cerinthe, tuae pia cura
puellae, / quod mea nunc vexat
corpora fessa calor?

a ego non aliter tristes evincere
morbos / optarim, quam te si qu-
oque velle putem.

at mihi quid prosit morbos evin-
cere, si tu / nostra potes lento pec-
tore ferre mala?

III,18 (=IV,12)

Ne tibi sim, mea lux, aequae iam
fervida cura / ac videor paucos
ante fuisse dies,

si quicquam tota commisi stulta
iuventa / cuius me fatear paenitu-
isse magis,

hesterna quam te solum quod
nocte reliqui, / ardorem cupiens
dissimulare meum.